

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA 08-001

2023–2025 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Teikiant ekspertinius siūlymus ir įžvalgas, bendradarbiaujant su institucijomis ir visuomene dalyvauti formuojant efektyvią integralią kultūros paveldo apsaugos valstybės politiką ir strategiją, siekiant užtikrinti Lietuvos kultūros paveldo apsaugą, naudojimą ir perdavimą ateities kartoms, išsaugoti šias vertybes, kaip autentiškas Lietuvos ir jos regionų istorijos, kultūros bei meno liudytojas bei valstybės tapatumo pamatą.

II SKYRIUS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Valstybinė kultūros paveldo komisija veikia kultūros valstybės veiklos srityje (08)

1 lentelė. Tikslai ir jų poveikio rodikliai

NPP strateginis tikslas arba veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis	Pradinė NPP nustatyta strateginio tikslo arba veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmė	Veiklos tikslo rodiklio reikšmės			Artimiausio paskesnio laikotarpio faktinė NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmė	NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
11 Veiklos tikslas – dalyvauti formuojant bendrą integralią Lietuvos kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, plėtoti tarptautinius ryšius su kultūros paveldo srityje veikiančiomis užsienio organizacijomis, stiprinti visuomenės kultūrinę tapatybę stiprinti visuomenės kultūrinę tapatybę skatinant ją aktyviai dalyvauti Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimo procese							
Veiklos tikslo rodiklis – Paveldo komisijos sukurtų ekspertinės veiklos produktų, kuriais prisidedama prie kultūros paveldo apsaugos tobulinimo, santykinis kitimas (skaičiaus pokytis procentine išraiška)*	80 vnt. (100 proc.)	+3,8 proc.	+4,8 proc.	+3,4 proc.			

* Veiklos produktų skaičiaus didėjimas išreiškiamas procentine išraiška. Pradinė nustatyta veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmė 100 proc., kai 2022 m. buvo išleisti 80 vnt. ekspertinės veiklos produktai. Veiklos produktų skaičiaus kitimas skaičiuojamas pagal praėjusių metų duomenis.

Metiniai ekspertinės veiklos produktai: sprendimai, nutarimai, išvados dėl teisės aktų tobulinimo, Paveldo komisijos posėdžiai, raštai Seimui, LR Prezidentui, Vyriausybei dėl kultūros paveldo strategijos, renginiai, skirti kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, tarptautiniai renginiai ir spaudos pranešimai (vnt.).

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAJAI

Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) 2023–2025 metų veiklos prioritetai:

1. Paveldosaugos prioritetų nustatymas nacionaliniu mastu (Paveldo komisija veikloje netiesiogiai¹ prisideda prie Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano įgyvendinimo ir tiesiogiai – prie Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų plano 1.2.1. 1.2.4. 1.3.5. ir 1.6.4. veiksmų įgyvendinimo).

Pagrindinės veiklos:

- Nustatyti prioritetingas kryptis kultūros paveldo apsaugoje.
- Analizuoti ir vertinti kultūros paveldo apsaugos tendencijas, jų ryšį su valstybės vykdoma kitų valdymo sričių politika.
- Dalyvauti formuojant integralią kultūros paveldo apsaugos politiką.
- Teikti išvadas apie kultūros paveldo apsaugos problemas, būklę, raidą ir pažangą.
- Vertinti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugą.

2. Tarptautinių ryšių su kultūros paveldo srityje veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis bei užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos institucijomis plėtimas ir stiprinimas (Paveldo komisija veikloje netiesiogiai prisideda prie Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano įgyvendinimo ir tiesiogiai vykdo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 priemonę bei Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo 2022–2024 m. veiksmų plano 1.5.2.4 ir 1.5.2.5 priemones).

Pagrindinės veiklos:

- Pristatyti Lietuvos kultūros paveldo apsaugos pasiekimus, aktualijas ir tendencijas tarptautiniuose renginiuose.
- Analizuoti užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos tendencijas bei gerosios praktikos pavyzdžius ir taikymo galimybes Lietuvoje bei teikti atitinkamas rekomendacijas.
- Rinkti informaciją apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje ir jį vertinti bei aktualizuoti.

3. Kultūros paveldo išsaugojimas ir aktualizavimas (Paveldo komisija veikloje netiesiogiai prisideda prie Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano įgyvendinimo).

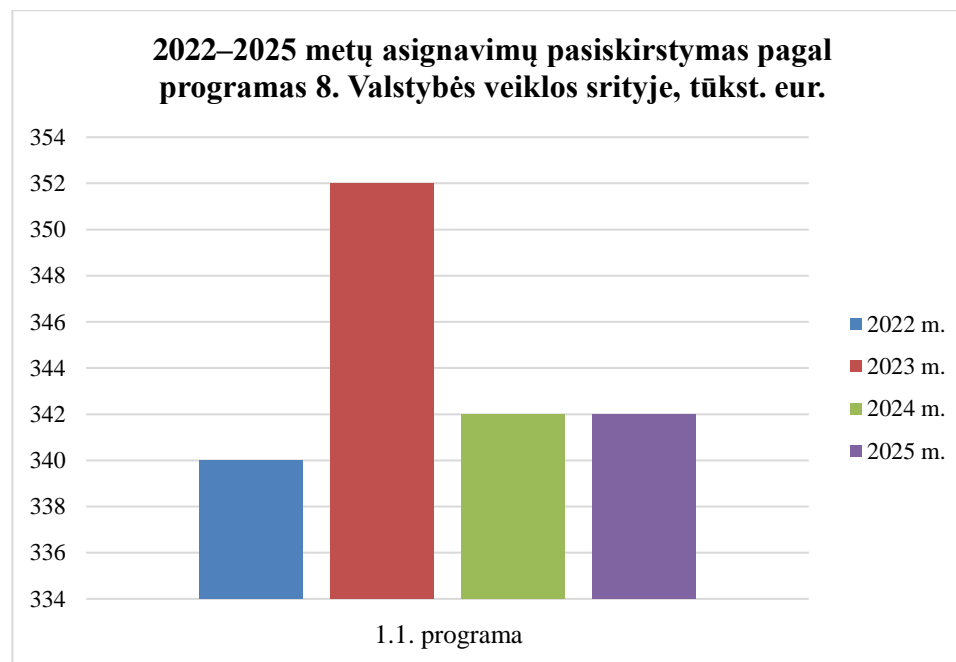
Pagrindinės veiklos:

- Aktualizuoti kultūros paveldą visuomenėje.
- Svarstyti aktualias kultūros paveldo apsaugos problemas ir dalyvauti viešojo intereso gynime.
- Skatinti specialistus ir visuomenę domėtis kultūros paveldu ir jį saugoti. Plėtoti Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje, Europos kultūros paveldo žaliosios knygos (*European Cultural Heritage Green Paper*), JT darbotvarkės 2030 (*Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.*) idėjas ir nuostatų įdiegimą praktikoje.

¹ Paveldo komisija nėra įvardinta šiuose strateginiuose dokumentuose kaip atsakinga (vykdančioji) institucija, tačiau savo funkcijas atliks atsižvelgdama į strategines valstybės kryptis.

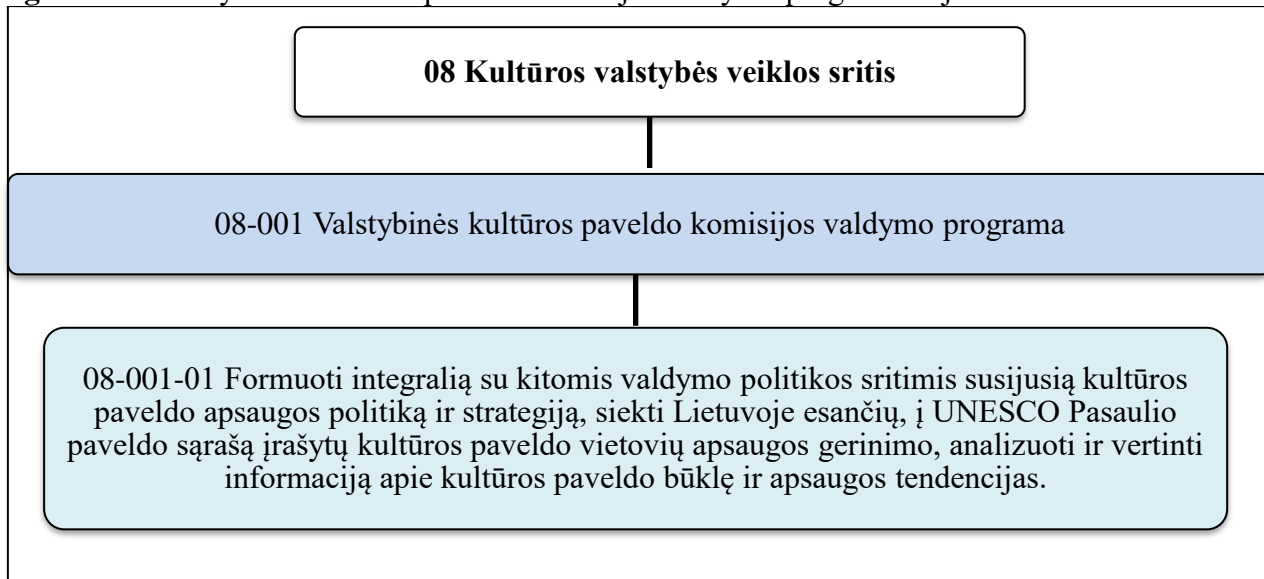
Asignavimų pokytis, palyginti su ankstesniais metais					+12.0	+12.0	+3.0		-10.0	-10.0						
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių																
Iš jų tęstinės veiklos priemonių					+12.0	+12.0	+3.0		-10.0	-10.0						
Iš jų pervedimų priemonių					+12.0	+12.0	+3.0		-10.0	-10.0						

1 grafikas. 2022–2025 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa (08-001)

2 grafikas. Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa ir jos uždaviniai

Programa skirta Paveldo komisijai pavestų funkcijų, susijusių su dalyvavimu formuojant valstybinę kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, vykdymui, kultūros paveldo apsaugos strategijos įgyvendinimui, vertinimui ir tobulinimui. Vykdam programą planuojama netiesiogiai prisidėti prie Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, LR Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, Lietuvos kultūros politikos strategijos, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos, Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos politikos gairių bei tiesiogiai prisidėti prie Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų plano 1.2.1. 1.2.4. 1.3.5. ir 1.6.4. veiksmų bei Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 priemonės bei Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo 2022–2024 m. veiksmų plano 1.5.2.4 ir 1.5.2.5 priemonių įgyvendinimo.

Paveldo komisija nuo 1997 metų akcentavo kultūros paveldo integralumo su kitomis valdymo politikos sritimis svarbą. Integralumo principas įtvirtintas ir Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje. Paveldas – tai svarbi, integrali ir pridėtinę vertę kurianti ūkio dalis, kurią tvarkant ir naudojant turi būti išsaugotos visos paveldo vertės ir nepažeistos ateinančių kartų teisės. Paveldo komisija ir toliau dalyvaus bendros integralios paveldo apsaugos politikos formavime.

Lietuvos Respublika yra atsakinga už į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių ir jų istoriškai susiformavusios aplinkos išsaugojimą. Pasaulio paveldo vietovėms yra nustatyti privalomi reikalavimai, todėl draudžiama planuoti visuotinę išskirtinę jų vertę mažinančius veiksmus. Paveldo komisija, vadovaudamasi UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija, jos įgyvendinimo gairėmis bei Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymu, tęs į Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų vietovių apsaugos stebėseną.

Kultūros paveldo apsaugą visame pasaulyje reglamentuoja tarptautinių institucijų ir organizacijų priimti tarptautiniai teisės aktai. Norint užtikrinti, kad į Lietuvos paveldosaugos teisinę sistemą ir praktiką būtų integruotos tarptautinių teisės aktų nuostatos bei sukurta teisinė, deranti Europos valstybei kultūros ir gamtos paveldo apsaugos aplinka, kultūros paveldo apsaugos srityje turi būti stiprinamas Lietuvos Respublikos bendradarbiavimas su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, o šios srities užsienio šalių gerosios praktikos pavyzdžiai galimai

pritaikomi Lietuvoje. Paveldo komisija analizuos tarptautinės paveldosaugos patirtis ir teiks siūlymus kaip tobulinti Lietuvos paveldosaugos sistemą.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 punkte numatyta, jog Paveldo komisija, Kultūros ministerija ir Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos turi organizuoti Lietuvos kultūrai svarbaus paveldo užsienyje tyrimą, paiešką ir išsaugojimą. Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo 2022–2024 m. veiksmų plano 1.5.2.4 ir 1.5.2.5 priemonėse pavesta Paveldo komisijai rinkti ir duomenų bazėje „U-Paveldas“ registruoti duomenis apie Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo, kilnojamojo ir nematerialaus paveldo užsienyje objektus, pildyti duomenų bazę „U-Paveldas“, skleisti informaciją apie Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo, kilnojamojo ir nematerialaus paveldo užsienyje objektus Lietuvos visuomenei, viešinti informaciją apie Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo, kilnojamojo ir nematerialaus paveldo užsienyje objektus. Paveldo komisija, suprasdama Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo svarbą, tęs informacijos rinkimą ir viešinimą duomenų bazėje U-PAVELDAS, tokiu būdu prisidėdama prie šio kultūros paveldo sklaidos Lietuvoje ir užsienyje, edukacinių valstybės tikslų ir Lietuvos tautinio identiteto stiprinimo.

Kultūros paveldas yra nacionalinės tapatybės pagrindas. Paveldo išsaugojimas ir apsauga socialinės tapatybės vietos ir regioniniu lygmenimis stiprinimas yra svarbiausi tvarumo veiksniai, sukuriantys prielaidas kultūros vertybių, tradicijų ir jų žinių perdavimui ateities kartoms. Programa siekiama įtraukti visuomenę į kultūros paveldo pažinimą ir puoselėjimą. Šviečiamasis ir ugdomasis darbas turi būti plėtojamas nuo vietos jaunuomenės, bendruomenių, savivaldybių iki politikų ir vietinių ar tarptautinių investuotojų. Siekiama aktyvaus visų lygių suinteresuotų subjektų dalyvavimo priimant sprendimus – tokiu būdu skatinant plačiu dalyvavimu grindžiamą veiksmingą valdymą. Paveldo komisija šioje veikloje skirs ypatingą dėmesį kultūros paveldo aktualizavimui, akcentuos savivaldybių, vietos ir švietimo įstaigų bendruomenių vaidmenį. Paveldosaugos specialistų ir visuomenės bendradarbiavimas, bendras problemų nagrinėjimas prisidės prie pozityvaus kultūros paveldo išsaugojimo bei įveiklinimo. Taip pat bus dirbama, kad Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje, Europos kultūros paveldo žaliosios knygos ir JT darbotvarkės 2030 nuostatos būtų integruotos į Lietuvos paveldosaugos procesus.

Programos vertinimas. Paveldo komisija, vertindama kasmetinę programos įgyvendinimo veiklą, pateikia ekspertinių ir kitų veiklos produktų (sprendimų, nutarimų, teisės aktų derinimo ir tobulinimo išvadų, posėdžių, renginių) skaičių. Programos vykdymo ataskaita yra sudėtinė Paveldo komisijos veiklos ataskaitos, teikiamos Lietuvos Respublikos Seimui, dalis.

Programos trukmė. Programa yra tęstinė.

Programos vykdytojas – Paveldo komisija.

Programos koordinatorius – Paveldo komisijos Paveldosaugos ir strateginio planavimo skyriaus vedėja Viktorija Gadeikienė, tel. 2663277, el. paštas viktorija.gadeikiene@vkpk.lt

3 lentelė. 2022–2025 metų Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programos (08-001) uždaviniai, priemonės, asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. eurų)

Valstybės veiklos srities, programos, uždavinio, priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	Patvirtinti 2022 metų asignavimai				Numatomi 2023 metų asignavimai				Numatomi 2024 metų asignavimai				Numatomi 2025 metų asignavimai				Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos elemento kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
08-001-11-01-01 (T)	Uždavinys: formuoti integralią su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.																	
08-001-11-01-01- (TP)	Priemonė: ekspertinės veiklos vykdymas, užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene.	340.0	340.0	286.0		352.0	352.0	289.0		342.0	342.0	289.0		342.0	342.0	289.0		

Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms																		
Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms																		
Iš viso programai finansuoti (1 + 2)	340.0	340.0	286.0		352.0	352.0	289.0		342.0	342.0	289.0		342.0	342.0	289.0			

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	
1	2	3	4	5	6	7
	1 uždavinys. Formuoti integralią su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.					
R-08-001-11-01-01	Rezultato rodiklis. Ekspertinės veiklos produktų skaičius (vnt.)	80	83	87	90	
	1 uždavinio 1 priemonė. ekspertinės veiklos vykdymas, užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene.					
R-08-001-11-01-01-01	Rezultato rodiklio pavadinimas. Sprendimų, nutarimų, išvadų dėl teisės aktų tobulinimo, posėdžių, raštų Seimui, LR Prezidentui, Vyriausybei dėl kultūros paveldo apsaugos strategijos, renginių, skirtų kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, bei tarptautinių renginių ir sklaidos pranešimų skaičius (vnt.)	80	83	87	90	

V SKYRIUS
VALSTYBEI SVARBŪS PROJEKTAI, KITO NACIONALINĖS PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJO FINANSUOJAMI
PROJEKTAI IR 2014–2020 METŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMO PROJEKTAI

Paveldo komisija V skyriuje įvardintų projektų nevykdo.

VI SKYRIUS
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

5 lentelė. Informacija apie įstaigos (ministro valdymo srities įstaigų) žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų).

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2022 metai			2023 metai			2024 metai			2025 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	2												
1.	Valstybinė kultūros paveldo komisija	13	9	265.0	12	7	268.0	12	7	268.0	12	7	268.0
2.	Kiti biudžeto lėšas gaunantys subjektai (Paveldo komisijos nariai – valstybės pareigūnai)	11		21.0	11		21.0	11		21.0	11		21.0
Iš viso				286.0			289.0			289.0			289.0

VII SKYRIUS
VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija nevaldo valstybės įmonių.

VIII SKYRIUS
VIEŠŪJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ YRA VALSTYBĖ ARBA KAI VALSTYBĖ TURI 50 PROCENTŲ IR DAUGIAU BALSŲ
VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija neturi viešųjų įstaigų. Paveldo komisija neskiria dotacijų savivaldybėms.